

Κωδικός (οί) αναγνώρισης	A.E. 85
Τίτλος	<i>ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ, οικογένεια</i>
Χρονολογία (ες)	1821-1940
Επίπεδο περιγραφής	Αρχείο
Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (Ποσότητα, όγκος ή διαστάσεις)	9 αρχειακά κουτιά και φωτογραφικό υλικό
Όνομα παραγωγού (ών)	Δημήτριος Δεληγεώργης, Λεωνίδα και Θεανώ Δεληγεώργη, Νώντας, Αλέξανδρος, Σοφία Λ. Δεληγεώργη
Διοικητική ιστορία / Βιογραφικό σημείωμα	<p>Το αρχείο της οικογένειας Δεληγεώργη μας δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε την πορεία και εξέλιξη της οικογένειας από τον πάππο Μήτηρο Δεληγεώργη και τον μετεπαναστατικό και οθωνικό περίγυρο στον οποίο έζησε και έδρασε, μέχρι τον εγγονό του Αλέξανδρο, γέννημα και θρέμμα μιας αστικής πλέον οικογένειας με μεγάλη κτηματική περιουσία και πολιτικές καταβολές, ο οποίος βρέθηκε την περίοδο του Μεσοπολέμου σε δεινή οικονομική κατάσταση. Ο κύκλος της ενασχόλησης της οικογένειας με την πολιτική διεκόπη με τον θάνατο του Επαμεινώνδα το 1879 και έκλεισε γύρω στο 1900, όταν ο αδελφός του Λεωνίδα αποσύρθηκε οριστικά από την πολιτική. Ο κύκλος των κτηματικών εισοδημάτων της οικογένειας του Λεωνίδα στη Θεσσαλία, έκλεισε με την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών το 1920. Τα δύο αγόρια της τρίτης γενεάς, γόνοι πολιτικών και γαιοκτημόνων ασχολήθηκαν, περνώντας για ένα διάστημα από το υπουργείο Εξωτερικών, ο πρωτότοκος Επαμεινώνδας (που πέθανε πολύ νέος) με την ποίηση και τα γράμματα, ο μικρότερος Αλέξανδρος, ως δημόσιος υπάλληλος, με τη Βιβλιοθήκη της Βουλής.</p> <p>Δημήτριος (Μήτρος) Δεληγεώργης (1785-1860)</p> <p>Ο Μήτρος Δεληγεώργης, φρούραρχος Μεσολογγίου στις πολιορκίες της πόλης από τους Τούρκους, κατόρθωσε μετά την ηρωική έξοδο των Μεσολογγιτών (10 Απριλίου 1826) να καταφύγει με τους διασωθέντες στρατιώτες του στο Ναύπλιο, όπου το 1826 διορίστηκε φρούραρχος στο Μπούρτζι και το 1828 ανέλαβε με εντολή του Ι.Καποδίστρια τη αρχηγία της Ενόπλου Εκτελεστικής Δυνάμεως της Πελοποννήσου. Στη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα προσέφερε τις υπηρεσίες του στην καταδίωξη της ληστείας και στην επιβολή της τάξης, διοριζόμενος και προβιβαζόμενος στη Χωροφυλακή και στον Στρατό:</p> <p>1833 Ταγματάρχης Χωροφυλακής</p> <p>1838-39 Αρχηγός των Μεταβατικών Σωμάτων Δυτικής Ελλάδας</p> <p>1840 Αρχηγός των Μεταβατικών Σωμάτων όλης της Πελοποννήσου</p>

1840 (τέλος) Αρχηγός στρατευμάτων Φθιώτιδας προς καταδίωξη της αποστασίας των Βελέντζα

1844 Αρχηγός των στρατευμάτων Αχαιοήλιδος, Αρχηγός Χωροφυλακής, Αρχηγός Στρατευμάτων της Δυτικής Ελλάδας και της Αχαιοήλιδος

1845 Αρχηγός των στρατευμάτων κατά της αποστασίας της Λακωνίας

1847 Αρχηγός των στρατευμάτων κατά της αποστασίας του Θ.Γρίβα

1848 (Φεβρ.) Παύεται από τη θέση του Αρχηγού της Χωροφυλακής και διορίζεται νομοεπιθεωρητής Αργολίδος

1849-1850 Αρχηγός των στρατευμάτων Πελοποννήσου

1853 Παύεται από νομοεπιθεωρητής και μετατίθεται στην Φάλαγγα

1854 (Μάιος) Αρχηγός Στρατευμάτων Δυτικής Ελλάδας

1855 Επανήλθε στη Φάλαγγα.

Ο Μήτρος Δεληγεώργης ακολούθησε όπως οι περισσότεροι αγωνιστές και καπεταναίοι της Επανάστασης, την πορεία και την τύχη όσων εντάχθηκαν στον οθωνικό τακτικό στρατό και ανέπτυξαν προσωπικούς και πολιτικούς δεσμούς με τους κομματικούς παράγοντες. Στρατηγός το 1825, πέθανε συνταγματάρχης της Φάλαγγας, του τιμητικού αυτού σώματος των αγωνιστών που δημιουργήθηκε το 1835, έχοντας προικοδοτηθεί με εθνικές γαίες στην περιοχή της πατρίδας του.

Ο Μήτρος είχε παντρευτεί την Χρυσάϊδω Μπενεδέτου από την Ιθάκη με την οποία απέκτησαν πέντε παιδιά: την Πηνελόπη, σύζυγο Αθ.Ν.Δροσίνη, την Μαρία, σύζυγο Φιλάρετου, τον Επαμεινώνδα (πολιτικό και πρωθυπουργό), σύζυγο της Ξανθής Λ. Γιουρδή, τον Θεμιστοκλή, και τον Λεωνίδα, σύζυγο της Θεανώς Χρηστάκη Ζωγράφου.

Μνημείο με την προτομή του έχει στηθεί στον Κήπο των Ηρώων στο Μεσολόγγι, τα δε όπλα του (καρυοφίλια, πιστόλι, γιαταγάνια, πάλα) και αντικείμενα που του ανήκαν (παλάσκες, φέρμελη, γιλέκα, σελάχι, φουστανέλλα) δωρήθηκαν το 1924 από τον γιο του Λεωνίδα στην Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος.

Επαμεινώνδας Δ. Δεληγεώργης (1829-1879)

Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1829. Έμαθε τα πρώτα γράμματα στην Τρίπολη και στο Μεσολόγγι, ενώ ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές και πανεπιστημιακές σπουδές του στην Αθήνα, σπουδάζοντας Νομικά.

Άρχισε να δικηγορεύει το 1850, ενώ στα χρόνια που ακολούθησαν έγινε το ίνδαλμα της φιλελεύθερης “χρυσής νεολαίας”. Εκλέχθηκε για πρώτη φορά βουλευτής Μεσολογγίου το 1859 και τάχθηκε ανοιχτά κατά της δυναστείας, με αποτέλεσμα να αποκλεισθεί από τη Βουλή ως αντιπολιτευόμενος, και μετά την επανάσταση του Ναυπλίου να συλληφθεί και εξοριστεί στην Κύθνο και Μύκονο. Υπουργός Δημοσίας Εκπαιδύσεως στην πρώτη κυβέρνηση μετά την έξωση του Όθωνα (Οκτ.1862), πρωθυπουργός ολιγοήμερων κυβερνήσεων τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 1865, ανέλαβε το 1866 υπουργός Εξωτερικών και προσωρινός υπουργός Δικαιοσύνης στην κυβέρνηση Δ.Βούλγαρη. Αρχηγός του δικού του πολιτικού κόμματος, τέσσερεις φορές πρωθυπουργός από το 1870 έως τον θάνατό του (1870, 1872, 1876, 1877), διέθετε μεγάλη δημοτικότητα και ρητορικές ικανότητες. Ο Επαμεινώνδας Δεληγεώργης αποσύρθηκε από την πολιτική στις αρχές του 1878 και ένα χρόνο αργότερα πέθανε σε ηλικία 50 ετών. Παντρεύτηκε την Ξανθή, κόρη του Υδραίου Λαζάρου Γιουρδή, με την οποία απέκτησαν πέντε παιδιά: τον Δημήτριο, την Πηνελόπη, την Λίζα (σύζυγο Μ.Μαλακάση), την Μαρία και τον Κωνσταντίνο.

Λεωνίδας Δ. Δεληγεώργης (1839-1928) - Θεανώ Α. Δεληγεώργη (1858-1922)

Ο Λεωνίδας, μικρότερος γιος του Δημητρίου και της Χρυσάιδως Δεληγεώργη, γεννήθηκε στο Μεσολόγγι το 1839. Μαθητής της Σχολής των Παλαμάδων, σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Στα φοιτητικά του χρόνια ακολουθώντας την πολιτική του αδελφού του Επαμεινώνδα, έλαβε μέρος στις αντι-οθωνικές εξεγέρσεις της νεολαίας και υπήρξε συντάκτης της εφημερίδας *Το Μέλλον της Πατρίδας*. Την εποχή που ο αδελφός του δημιούργησε πολιτικό κόμμα, ο Λεωνίδας ανέλαβε τη διεύθυνση του δημοσιογραφικού οργάνου του *Εφημερίς των Συζητήσεων*, όπου πραγματεύθηκε πολιτικά και οικονομικά θέματα υποστηρίζοντας αντισλαβική πολιτική. Μετά τον θάνατο του αδελφού του, πολιτεύθηκε στο Μεσολόγγι ως αντίπαλος του Χ.Τρικούπη, παραμένοντας ανεξάρτητος στη Βουλή, ενώ το 1890 συμμετείχε στην κυβέρνηση Θ.Δεληγιάννη ως υπουργός Εξωτερικών. Το 1902 αποσύρθηκε οριστικά από την πολιτική για λόγους υγείας και ασχολήθηκε με την πλούσια βιβλιοθήκη του και τη συγγραφή οικονομικών μελετών.

Παντρεύτηκε τη Θεανώ, κόρη του Ηπειρώτη τραπεζίτη και μεγαλοκτηματία Χρηστάκη Ζωγράφου, που γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1858 και πέθανε στο Μεράν της Ελβετίας το 1922. Η Θεανώ είχε άλλα τέσσερα αδέρφια: τον Σόλωνα, τη Μαρία (1847-1901), σύζυγο Κωνσταντίνου Καραπάνου, τη

Σοφία, σύζυγο Αλέξανδρου Ρώμα και τον Γεώργιο (1863-1920), βουλευτή, υπουργό Εξωτερικών και αρχηγό της κίνησης Αυτονομίας της Ηπείρου το 1914.

Ο Λεωνίδας και η Θεανώ απέκτησαν τέσσερα παιδιά: τον Επαμεινώνδα, τη Σοφία, τη Δώρα, σύζυγο Κωνσταντίνου Βάσου και τον Αλέξανδρο. Πέθανε στην Αθήνα το 1928.

Σοφία Α. Δεληγεώργη (1880-1938)

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις αρχές της δεκαετίας του 1880 και έζησε για μεγάλα διαστήματα στη Γαλλία, Γερμανία και στην Ελβετία. Η Σοφία ενδιαφέρθηκε για την ποίηση και τα λογοτεχνικά κινήματα της εποχής καθώς και για την προβολή του έργου και της προσωπικότητας του πρόωρα χαμένου αδελφού της Νώντα. Παρ'ότι έπασχε από φυματίωση και νοσηλεύτηκε συχνά σε санατόρια της Γερμανίας (το 1904 με τον αδελφό της Νώντα) και της Ελβετίας (Leysin), εργάστηκε με αυτοθυσία ως αδελφή νοσοκόμα του Ερυθρού Σταυρού στους Βαλκανικούς Πολέμους και στη Μικρασιατική Εκστρατεία. Στο Εσκί-Χισάρ άλλωστε, το 1921 αναγκάστηκε να νοσηλευτεί η ίδια μαζί με τους τραυματισμένους στρατιώτες, διότι η υγεία της ήταν σε κακή κατάσταση.

Έμεινε ανύπαντρη και έζησε μαζί με τον αδελφό της Αλέξανδρο στο πατρικό τους σπίτι, αντιμετωπίζοντας σοβαρή οικονομική στενότητα, μέχρι το θάνατό της που επήλθε στις 13 Ιουλίου 1938.

Επαμεινώνδας Α. Δεληγεώργης (1883-1908)

Ο Επαμεινώνδας (Νώντας) γεννήθηκε στο Παρίσι το 1883. Μαθητής παρισινού κολλεγίου το 1896-1899, πήγε στη Δρέσδη της Γερμανίας το 1900 με προοπτική να παρακολουθήσει τα μαθήματα του Πολυτεχνείου. Επέλεξε τελικά τη νομική επιστήμη σπουδάζοντας στα Πανεπιστήμια του Μονάχου, της Λειψίας και της Χαϊδελβέργης. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του με τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής με θέμα "Die Kapitulationen der Turkei" και το 1906 επέστρεψε στην Ελλάδα, όπου εργάστηκε για δύο χρόνια ως ακόλουθος στο υπουργείο Εξωτερικών, αρθρογραφώντας τακτικά για την πολιτική κατάσταση των Βαλκανίων στη γαλλική εφημερίδα *Le Gaulois* καθώς και στην εφημερίδα του Σπ.Παππά *Le Monde Hellenique*.

Ο Νώντας Δεληγεώργης ασχολήθηκε στο σύντομο πέρασμά του από την ζωή με τα γράμματα και την ποίηση, αφήνοντας σε όλους τους συνεργάτες του τις καλύτερες εντυπώσεις ενός λαμπρού και πολλά υποσχόμενου νέου. Έγραψε δύο αξιόλογες μελέτες για τον Α.Καρκαβίτσα και τον Αλ.Παπαδιαμάντη που δημοσιεύθηκαν στο *Νέον Άστυ* και στην *Monde*

	<p><i>Hellenique</i> και μία συλλογή ποιημάτων με τίτλο “<i>Rythmes du Reve et de la Mort</i>” και πρόλογο του Jean Moréas, που εκδόθηκε από τον Vanier στο Παρίσι, λίγο μετά τον θάνατό του. Ο απροσδόκητος θάνατος του Νώντα, σε ηλικία μόλις 25 ετών, από τυφοειδή πυρετό, βύθισε στο πένθος, τον Νοέμβριο του 1908, την οικογένειά του και τους φιλολογικούς κύκλους που είχαν γνωρίσει τον ίδιο και το έργο του. Ενδιαφέρουσες μαρτυρίες και κρίσεις για το έργο του νέου ποιητή έγραψαν οι Κ.Παλαμάς, Μ.Μαλακάσης, Κ.Ουράνης, Σπ.Παππάς, Δ.Κακλαμάνος και ο Α.Ανρεάδης.</p> <p>Δώρα Λ. Δεληγέωργη (1888-1966)</p> <p>Παντρεύτηκε το 1916 τον αξιωματικό του Στρατού και γιο του Τιμολέοντα Βάσου, Κωνσταντίνο Βάσο (1886-1963) με τον οποίο απέκτησε δύο παιδιά: τον Αλέξανδρο και την Αλμερή (Αλμα), σύζυγο Ιωάννη Τσερέζολε.</p> <p>Αλέξανδρος Λ. Δεληγέωργης (1890-1940)</p> <p>Το τελευταίο παιδί του Λεωνίδα και της Θεανώς Δεληγέωργη γεννήθηκε το 1890. Ο Αλέξανδρος (Αλέκος), έδωσε εξετάσεις και μπήκε στο υπουργείο Εξωτερικών το 1910, ενώ στους Βαλκανικούς πολέμους υπηρέτησε ως δεκανέας. Το 1921 ήταν διπλωματικός υπάλληλος στην πρεσβεία της Ρώμης και το 1922 μετατέθηκε ως επιτετραμμένος στη Χάγη, όπου παρέλαβε την ελληνική πρεσβεία από τον Σπ. Λεβίδη. Εργάστηκε επίσης ως τμηματάρχης στη Βιβλιοθήκη της Βουλής, απ’όπου συνταξιοδοτήθηκε το 1938. Πέθανε άγαμος στην Αθήνα στις 16 Ιουνίου 1940. Ο Αλέκος είχε, ως νέος, αδυναμία στις γυναίκες, στο ποτό και στα χαρτιά, ενώ η ζωή που έκανε ο ίδιος και οι παρέες του, στεναχωρούσε ιδιαίτερα του γονείς του. Επηρεασμένος από τις λαμπρές λογοτεχνικές ικανότητες και το έργο του αδελφού του Νώντα, αποπειράθηκε και ο ίδιος να ασχοληθεί με το γράψιμο.</p>
Ιστορικό της ενότητας περιγραφής	
Διαδικασία πρόσκτησης	<p>Το αρχείο της οικογένειας Δεληγέωργη αγοράστηκε από την Αλμερή (Αλμα) Ι.Τσερεζόλε, κόρη του Κωνσταντίνου Βάσου και της Δώρας Λ.Δεληγέωργη μαζί με τα αρχεία του οπλαρχηγού Βάσου Μαυροβουνιώτη, του Τιμολέοντος Βάσου και του Κωνσταντίνου και της Δώρας Βάσου, που είχε στην κατοχή της, και που προέρχονταν από τις οικογένειες των δύο γονέων της.</p>
Παρουσίαση περιεχομένου	<p>Το αρχείο της οικογένειας Δεληγέωργη αποτελείται από 9 αρχειακά κουτιά, καλύπτει την περίοδο 1821-1940 και περιλαμβάνει τα κατάλοιπα</p>

	<p>μελών τριών γενεών της οικογένειας: του Δημητρίου (Μήτρου) και της Χρυσάιδως Δεληγεώργη, των γιων του Επαμεινώνδα, Θεμιστοκλή Δεληγεώργη και Λεωνίδα Δεληγεώργη και της συζύγου του Θεανώς καθώς και του εξαδέλφου τους Κωνσταντίνου Δεληγεώργη. Επίσης τα κατάλοιπα των παιδιών του Λεωνίδα και της Θεανώς Δεληγεώργη: του Επαμεινώνδα, της Σοφίας και του Αλέξανδρου, ενώ της Δώρας περιέχονται στο αρχείο Κωνσταντίνου και Δώρας Βάσου.</p> <p>Το αρχείο της οικογένειας επικεντρώνεται κυρίως στον Μήτηρο Δεληγεώργη, στο γιο του Λεωνίδα και στους εγγονούς του Επαμεινώνδα και Αλέξανδρο Λ.Δεληγεώργη και στα κτηματικά και περιουσιακά της οικογένειας.</p> <p>Το αρχείο του Μήτρου που καλύπτει την περίοδο 1821-1924 (αλλά κυρίως 1825-1855) περιλαμβάνει εκτός από προσωπικά έγγραφα, την υπηρεσιακή αλληλογραφία του με τις αρμόδιες προϊστάμενες αρχές και τον υπουργό Στρατιωτικών. Αναφέρεται στην καταδίωξη της ληστείας (1832-1855) στην Πελοπόννησο και την Αιτωλοακαρνανία και αποτελεί πολύτιμο αρχειακό υλικό για τη μελέτη αυτού του μεγάλου κοινωνικού και πολιτικού ζητήματος που μαστίζε την ελληνική ύπαιθρο μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα.</p> <p>Στα αρχεία των αδελφών Επαμεινώνδα, Θεμιστοκλή και Λεωνίδα Δεληγεώργη περιλαμβάνεται κυρίως οικογενειακή αλληλογραφία σχετική με προσωπικά και κτηματικά θέματα.</p> <p>Στο αρχείο του Νώντα ανακαλύπτουμε άγνωστα λογοτεχνικά σχέδια, χειρόγραφα και σκίτσα (1896-1908), ενός πρόωρα χαμένου ποιητή, που γνώρισε ο Αλ.Παπαδιαμάντης και εθαύμασε ο Κ.Παλαμάς.</p> <p>Το αρχείο του αδελφού του Αλέξανδρου αποτελείται από πλούσια προσωπική αλληλογραφία και σχέδια λογοτεχνικής γραφής (1904-1940) που αποκαλύπτουν μια προσωπικότητα που προσπάθησε να εξισορροπήσει την προσωπική του ζωή και ηθική με τις αξίες και τις πνευματικές επιδράσεις που δέχθηκε από το οικογενειακό περιβάλλον και την εποχή του.</p> <p>[Βλέπε επισυναπτόμενη αναλυτική περιγραφή]</p>
Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση	
Προσθήκες υλικού	
Σύστημα ταξινόμησης	Το αρχείο της οικογένειας Δεληγεώργη ταξινομήθηκε με βάση τη γενεαλογία των μελών της, τον όγκο και τη θεματική των αρχείων τους.

	<p>Φάκελος 1 Δημήτριος (Μήτρος) και Χρυσαΐδω Δεληγεώργη</p> <p>Φάκελος 2 Οικογενειακά – Κτηματικά – Περιουσιακά</p> <p>Φάκελος 3 Λεωνίδας κ' Θεανώ</p> <p>Φάκελος 4 Λεωνίδας Δεληγεώργης</p> <p>Φάκελοι 5 -7 Επαμεινώνδας (Νώντας) Δεληγεώργης</p> <p>Φάκελοι 8-9 Αλέξανδρος (Αλέκος) Δεληγεώργης</p>
Όροι πρόσβασης	Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση.
Όροι αναπαραγωγής	
Γλώσσα / γραφή των τεκμηρίων	Ελληνικά, γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά
Φυσικά χαρακτηριστικά και τεχνικές προϋποθέσεις	
Εργαλεία έρευνας	
Εντοπισμός πρωτοτύπων	
Εντοπισμός αντιγράφων	
Συμπληρωματικές πηγές / σχετικές ενότητες περιγραφής	Τα αρχεία του στρατηγού Τιμολέοντος Βάσου (Α.Ε. 41), του γιου του Κωνσταντίνου Βάσου και της συζύγου του Δώρας, το γένος Δεληγεώργη, (Α.Ε. 40) φυλάσσονται σε τρία αρχειακά κουτιά.
Δημοσιεύσεις / Βιβλιογραφία	E. Deligeorges, <i>Rythmes du Rêve et de la Mort. Préface de Jean Moréas</i> . Paris, Librairie Léon Vanier, éditeur, 1909. [Δύο αντίτυπα της έκδοσης φυλάσσονται στον φάκελο αρ. 5 του αρχείου: Νώντας Λ. Δεληγεώργης].
Παρατηρήσεις	<p>1) Είναι η πρώτη φορά, από τότε που εφαρμόζεται το ΔΠΑΠ στο ΕΛΙΑ, που ακολουθήθηκε για το δελτίο περιγραφής αρχείου αντίστροφη πορεία. Είχε προηγηθεί η σύνταξη αναλυτικού ευρετηρίου, το περιεχόμενο του οποίου προσαρμόστηκε και συμπλήρωσε τα αντίστοιχα πεδία του δελτίου, καταργώντας το ευρετήριο για λόγους πρακτικούς.</p> <p>2) Υπάρχει άνιση περιγραφή ορισμένων υποφακέλων που προστέθηκαν στις μεταγενέστερες εντάξεις αρχειακού υλικού.</p>
Παρατηρήσεις και όνομα του / της αρχειονόμου	<p>1) Η επεξεργασία του αρχείου (ταξινόμηση και αναλυτική περιγραφή) έγιναν το 1996 από την Χριστίνα Βάρδα. Έκτοτε εντοπίστηκε και εντάχθηκε πρόσθετο αρχειακό υλικό δύο φορές. Η τελευταία ένταξη επέφερε και αναταξινόμηση κάποιων τμημάτων του αρχείου (κυρίως όσων αναφέρονται στα κτηματικά και περιουσιακά της οικογένειας) με αποτέλεσμα να αλλάξει την αρίθμηση των φακέλων και υποφακέλων, και να καταργηθεί στην ουσία η αρίθμηση των εγγράφων που είχε γίνει.</p> <p>2) Τον Ιούνιο 2014 προστέθηκαν 4 επιστολές του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη προς τον πρεσβευτή τῆς Ἑλλάδος στό Λονδίνο Πέτρο Βράιλα Ἀρμένη (1870).</p>
Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ) 2 ^η έκδοση
Χρονολογία (ες) περιγραφής	1996, 2003

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΑΡΧΕΙΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ

Κουτί 1

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ΜΗΤΡΟΣ) κ' ΧΡΥΣΑΪΔΩ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ

Υποφάκ.1.1

Στρατιωτική ζωή και δράση - Προσωπικά (1823-1924)

- Ιδιόχειρη «Συνοπτική έκθεσις των στρατιωτικών εκδουλεύσεων του στρατηγού Μήτρου Δεληγεώργη» (Ναύπλιο, 1833), «Σημειώσεις των διαφόρων στρατιωτικών υπηρεσιών του συνταγματάρχου Δημητρίου Δεληγεώργη απ' αρχής της Επανάστασεως μέχρι σήμερα», επιστολή και σημείωση υπηρεσίας Δ.Δεληγεώργη προς τον Βασιλιά Οθωνα (1856), αναγγελία θανάτου του.
- Διορισμός Δεληγεώργη ως βοηθού του Πέρετ. Υπογεγραμμένο από τα μέλη του Γενικού Κομιτάτου Leicester Stanhope, Βέλιε Δελώνας κ.ά. (Μεσολόγγι, 1823).
- Διορισμός Δεληγεώργη ως φρούραρχου Μεσολογγίου, επιστολή του προς Διεύθυνση Επιτροπής Δυτικής Ελλάδας (Απρίλιος 1825).
- Προβιβασμός στον βαθμό του στρατηγού (Σεπτ.1825).
- Επιστολή Διοικητικής Επιτροπής Ελλάδος προς Β.Κ.Καποδίστρια για οικονομική βοήθεια προς την «εις Κάλαμον διατριβούσα δυστυχή οικογένειαν» του πατριώτου Μήτρου Δεληγεώργη, ευχαριστήρια επιστολή Χ.Έυδεκ προς Μ.Δεληγεώργη (1826, 1828).
- Φρούραρχος Μπουρτζίου: βεβαιώσεις δημογερόντων Ναυπλίου κ.ά. (1828).
- «Αποδεικτικόν δημογερόντων Λακεδαίμονος» (Μυστράς 1832).
- Αποστολή διπλώματος Αρχηγείου Βασιλικής Χωροφυλακής στον ταγματάρχη Δ.Δεληγεώργη (1837).
- Σημειώσεις για την πολιορκία Μεσολογγίου.
- Αποκαλυπτήρια προτομής στρατηγού Μήτρου Δεληγεώργη στον Κήπο των Ηρώων του Μεσολογγίου (εφημ. *Στερεά Ελλάς*, 15 και 22 Ιουνίου 1924).

Υποφάκ. 1.2

Αρχηγός Μεταβατικών Αποσπασμάτων Πελοποννήσου κ.ά (1832-1840)

- Ονομαστικός κατάλογος του σώματος (277 ανδρών) του στρατηγού Μ.Δεληγεώργη (14 Μαΐου 1832). [Σημειώνεται το όνομα, ο βαθμός, η πατρίδα, το τάγμα ή το Σώμα από όπου προήλθαν οι άνδρες και εάν πληρώθηκαν από την κυβέρνηση]
- Αλληλογραφία του Γραμματέα επί των Στρατιωτικών (Κ.Ζωγράφου) με τον στρατηγό Μ.Δεληγεωργόπουλο [Δεληγεώργη] σχετικά με την αποκατάσταση της τάξης, λόγω της διαρπαγής εθνικών δικαιωμάτων και της αποστασία χωριών, στην επαρχία του Μυστρά (Ναύπλιο 10 Ιουνίου και 20 Ιουλίου 1832).
- Επιστολές των Ιωάννη Θ.Κολοκοτρώνη, Ιωάννη Κωλέττη, Παναγιώτη Σούτσου (Διοικητή Λακεδαίμονος), Κωνσταντίνου Μπέλλου (Διοικητή Πραστού), στρατηγού Γεωργάκη Γιατράκου, προκρίτων Γερακίου κ.ά. προς τον στρατηγό Μ.Δεληγεωργόπουλο, ο οποίος βρισκόταν στην Τριπολιτζά, Κοσμά και Μυστρά (Ιούνιος-Αύγουστος 1832).
- Διορισμός οπλαρχηγών ατάκτων στρατευμάτων στη διοίκηση των Ταγμάτων Ακροβολιστών (Ναύπλιο 16/28 Μαρτίου 1833).

- Εγγραφο Αρχηγείου Χωροφυλακής προς Μοίραρχο Μ.Δεληγεώργη (1834).
- Εγγραφο του Διοικητή Μεταβατικού Σώματος Πελοποννήσου (Μ.Δεληγεώργη) προς τον λοχαγό της Β.Φάλαγγας Παπαθανασόπουλο, με το οποίο του αναθέτει τον οπλισμό εθνοφυλάκων για την καταδίωξη ληστών (Ανδρίτζαινα 27 Απριλίου 1840).

Υποφάκ. 1.3-4 Διοικητής Βοηθητικού Μεταβατικού Σώματος Ακαρνανίας (Απρίλιος-Δεκέμβριος 1838)

Υπηρεσιακά έγγραφα και αναφορές Διοικητή Ακαρνανίας (Βόνιτσα), Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Φρουραρχείου Μεσολογγίου, δημάρχων Παμφίας, Θυάμου, Στράτου, Ολπης, Μαραθίας, Ιδομένης, Πατιόπουλου κ.ά. προς τον ταγματάρχη Μ.Δεληγεώργη σχετικά με την καταδίωξη και σύλληψη ληστών και στρατευσίμων λιποτακτών και γενικότερα για θέματα ευνομίας και τάξης.

Υποφάκ.1.5 Αρχηγός Στρατιωτικής Δυνάμεως Αιτωλοακαρνανίας (1854-1855)

- Σχέδια επιστολών-αναφορών Μήτηρου Δεληγεώργη (από τον Καρβασαρά, Αγρίνιο, Μεσολόγγι) κυρίως προς τον υπουργό Στρατιωτικών Δημ. Καλλέργη, τον πρωθυπουργό Αλ.Μαυροκορδάτο¹ σχετικές με τις κινήσεις των Θ.Γρίβα, Σπυρομήλιου, Γ.Στάικου και των εθελοντικών σωμάτων τους, που συνέτρεξαν τα επαναστατικά κινήματα στην Ηπειρο και Θεσσαλία, τις ενέργειες για τη διάλυση των σωμάτων μετά την αλλαγή της κυβερνητικής πολιτικής και την καταδίωξη των ληστρικών συμμοριών (Μάιος-Οκτώβριος 1854, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1855).

- Επιστολές Διοικητή Τάγματος Οροφυλακής Δ.Φράγκου, στρατηγού Θ.Γρίβα κ.ά. προς Μ.Δεληγεώργη (Μάιος-Ιούνιος 1854).

- Αποθήκες Καρβασαρά: κατάσταση και πρωτόκολλα παράδοσης αραβόσιτου και κριθής στον αρχηγό Σπυρομήλιο.

- Πρωτοκόλλο παράδοσης Αρχηγείου Αιτωλοακαρνανίας από τον συνταγματάρχη Μ.Δεληγεώργη στον αντισυνταγματάρχη Τρ.Λαζαρέττο (Μεσολόγγι 6 Απριλίου 1855).

Υποφάκ. 1.6 Κτηματικά (1836-1873)

Αίτηση καταχώρησης κτήματος Ευηνοχωρίου στο βιβλίο ιδιοκτησιών, αγορά εθνικών κτημάτων στις θέσεις Κυπαρίσι και Κολοκυνθιά (έγγραφα κατοχύρωσης πλειοδοσίας και προικοδοσίας Μ.Δεληγεώργη, γραμμάτια), πωλητήρια συμβόλαια αμπελών και αγρών (θέσεις Μύλος Διαμαντή, Λεμπέσι, Ρεύμα, Κολυθιά), πωλητήριο οικοπέδου και παλαιάς οικίας στο Μεσολόγγι, ενοικιαστήρια κτημάτων και μαγαζιού.

Υποφάκ. 1.7 Δικαστικά, οικονομικά (1821-1860)

-Γενικό πληρεξούσιο Χρυσάιδως Δεληγεώργη προς τον σύζυγό της για κάθε νόμιμη χρήση (1851).

---

¹ Οι Αγγλογάλλοι επενέβησαν στην πολιτική του Οθωνα που υποκίνησε τις εξεγέρσεις των υποδούλων Ελλήνων στην Ηπειρο και Θεσσαλία, με αφορμή τον Κριμαϊκό πόλεμο, και τον ανάγκασαν να διακηρύξει την ουδετερότητα της Ελλάδας και να ορίσει τον Μάιο του 1854 πρωθυπουργό τον Αλ. Μαυροκορδάτο, η κυβέρνηση του οποίου ανέλαβε να ανακαλέσει τους τους αξιωματικούς του στρατού που είχαν προσχωρήσει στα επαναστατικά κινήματα και να ικονοποιήσει έτσι, τις αξιώσεις της Αγγλίας και Γαλλίας που ήσαν θετικά διακείμενες υπέρ της Τουρκίας και του status quo της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

- Υπόθεση Χρυσάνθης Παλαμά κατά Δημ.Δεληγεώργη: αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αποφάσεις Ειρηνοδικείου για την ανέγερση εργαστηρίου επί του οικοπέδου της εναγούσης (1851).
- Υπόθεση Δεληγεώργη κατά Δημοσίου περί φοινίκων (1857-58).
- Εξόφληση ενυπόθηκου δανείου Δεληγεώργη από την Εθνική Τράπεζα (1846, 1860).
- Έγγραφο Διοικητή Λεβαδίας Ιωάννη Μάμουκα και Δημογερόντων για την απόδοση προσόδων των ενοικιαστών επαρχίας Λεβαδίας (1831).
- Οικονομικά: ομολογίες Εθνικού Ταμείου και αποδείξεις για πληρωμές μισθού και εξόδων (1821-1838).

Υποφάκ. 1.8 Οικογενειακά και προσωπικά Μήτρου και Χρυσάιδως Δεληγεώργη (1824-1873)

- Οικογενειακά Χρυσάιδως Μπενεδέτου: χειρόγραφο σημείωμα Λεων.Δεληγεώργη (?) για την οικογένεια της μητέρας του, δικαιοπρακτικά έγγραφα της οικογένειας Μπενεδέτου ή Βενεδέτου, προσωπικά Απόστολου Μπενεδέτου, αδελφού της Χρυσάιδως (1824-1873).
- Επιστολές Αποστόλη Γεωργίου, Αικατερίνης Κακούρη, Κ.Καυκαλέτου, Αν.Παπαλουκά, Δ.Τζορβαντζή κ.ά. προς Μήτρο και Χρυσάιδω Δεληγεώργη (1825-1870).
- «Παλιόν του 1814 έγγραφον της βάβας Στάμωσ Δεληγεώργη και των υιών της»: λογαριασμός.
- Πληρεξούσιο έγγραφο Πατριάρχη Ιεροσολύμων προς τους Δεληγεώργη, Δροσίνη, Μαυρίκη για την επίβλεψη της απόδοσης ενοικίων κτημάτων του Παναγίου Τάφου (1859).

Κουτί 2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ – ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ Κ΄ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ

Υποφάκ. 2.1 Επαμεινώνδας Δ. Δεληγεώργης - (1870-1925)

- Επιστολές Επαμ.Δεληγεώργη προς τη σύζυγό του Ξανθή Α.Γιουρδή και τον εξάδελφό του Βασ.Βουδούρη (1876).
- Επιστολές διαφόρων προς Επαμ. Δεληγεώργη (1870-1879).
- Υπόθεση μετάθεσης Θεμ.Παλαμά από την Οροφυλακή στη Φάλαγγα: διοικητικά έγγραφα και πιστοποιητικά (1831-1870).
- Δήλωση αρρένων τέκνων (Δημητρίου και Κωνσταντίνου) στον δήμο Μεσολογγίου για τη στρατολογία (1879).
- Ποικίλα
- Φύλλα εφημερίδας *Στερεά Ελλάς* με άρθρα για τον Επαμ.Δεληγεώργη με αφορμή την επέτειο του θανάτου του (1924-1925).

Υποφάκ. 2.2 Θεμιστοκλής Δ. Δεληγεώργης² (1861-1874)

- Εγκρίσεις και συμφωνητικά ενοικιάσεων εθνικών γαιών Αιτωλικού και Ευηνοχωρίου (1870-71).

---

² Ελάχιστα στοιχεία γνωρίζουμε για τον Θεμιστοκλή Δεληγεώργη, τον αδελφό του Επαμεινώνδα και του Λεωνίδα που γεννήθηκε το 1836. Υπήρξε μαθητής της Σχολής των Παλαμάδων και έζησε στο Μεσολόγγι όπου ασχολήθηκε με την αξιοποίηση και καλλιέργεια (βαμβάκι, καπνά) της κτηματικής περιουσίας της οικογένειας, και με ενοικιάσεις προσόδων εθνικών γαιών στην περιοχή Ευηνοχωρίου και Αιτωλικού μαζί με άλλους συμπατριώτες του.

- Ενοικίαση προσόδων Ευηνοχωρίου: αποδείξεις μισθοδοσίας, καταστάσεις ημερομισθίων, καταστάσεις καταμερισμού προσόδων ενοικιαστών κ.ά.
- Εκτίμηση ζημιών κτημάτων Ευηνοχωρίου.
- Αγωγές περί πληρωμής οφειλουμένων (1871).
- Συμβόλαιο αγοράς αγρού Πατσαλείκου (θέση Κολυνθιά), 1874.
- Διάφορα δικαστικά: αγωγή Δημοσίου για την παραχώρηση κτημάτων στην περιφέρεια χωρίου Καλουδίου δήμου Παμφίας επαρχίας Τριχωνίας (1861-63).
- «Οδηγίαν προς καλλιέργειαν του βάμβακος».
- Επιστολές.

Υποφάκ. 2.3

Κωνσταντίνος Δεληγεώργης³ κ' Πηνελόπη Δεληγεώργη-Δροσίνη

- Οικογενειακή αλληλογραφία: επιστολές διαφόρων συγγενών -αδελφών Θ.Παλαμά, Χ.Κρητικού, Αθ.Δροσίνη, Γ.Κουτζίμπα, Θεμ.Δεληγεώργη, συμπεθέρας Π.Α.Βαλτινού- προς Κωνσταντίνο Δεληγεώργη στην Αθήνα (Ιούλιος-Οκτώβριος 1870).
- Πηνελόπη Αθ. Δροσίνη: επιστολή του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη προς την αδελφή του, η διαθήκη της, νεκρολογία της.

Υποφάκελος 2.4 Κτηματικά (Κτήματα Μεσολογγίου, Κτήμα Θεσσαλίας, Παραχελωϊτίδος κλπ.)

Υποφάκελος 2.5 Οικία Αθηνών (Πινδάρου-Ακαδημίας-Κανάρη)

Υποφάκελος 2.6 Οικόπεδα Αθηνών

Υποφάκελος 2.7 Οικονομικά - Φορολογικά

Κουτί 3

ΛΕΩΝΙΔΑΣ κ' ΘΕΑΝΩ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ

Υποφάκ. 3.1-2

Οικογενειακή αλληλογραφία Λεωνίδα και Θεανώς Δεληγεώργη (1876-1921)

- Επιστολές γονέων Δομνίκας και Γεωργίου Χρηστάκη-Ζωγράφου προς Λεωνίδα και Θεανώ Δεληγεώργη (1886-1897)
- Επιστολές Επαμεινώνδα Δεληγεώργη από το Μεσολόγγι προς τον αδελφό του Λεωνίδα σχετικές με θέματα προσωπικά, οικογενειακά και κτηματικά -σπορά και καλλιέργεια ποικιλιών καπνού, βαμβακόσπορου κ.λπ. (1876-78).
- Επιστολή Αθ.Δροσίνη προς τον κουνιάδο του (1876).
- Επιστολές Γεωργίου, Σόλωνα και Σοφίας Χρηστάκη-Ζωγράφου προς την αδελφή τους Θεανώ και το γαμπρό τους Λεωνίδα (1886-1919).
- Επιστολές Νώντα και Αλέξανδρου, Σοφίας και Δώρας προς τους γονείς τους (1889-1921)
- Λοιποί συγγενείς (ανήψια, γαμπρός κ.ά.) και επιστολές προς τρίτους (1880-1921).

³ Ο Κωνστ.Δεληγεώργης ήταν εξάδελφος των Επαμεινώνδα, Θεμιστοκλή και Λεωνίδα Δεληγεώργη. Εργαζόταν σε κάποιο υπουργείο στην Αθήνα, την εποχή που ο Επαμεινώνδας ήταν πρωθυπουργός.

- Σχέδια επιστολών Θεανώς και επιστολές διαφόρων προς Θεανώ (μεταξύ άλλων συλλυπητήρια επιστολή Δ.Κακλαμάνου για τον θάνατο του Νώντα, επιστολές Ελευθ.Ζωγράφου, Λ.Μελά κ.ά.) (1908-1921).

Υποφάκ. 3.3 Προσωπικά – οικογενειακά Λεωνίδα και Θεανώς Δεληγεώργη (1883-1922)

- Διπλώματα Λεωνίδα Δεληγεώργη (1893)
- Ποίημα (τυπωμένο στα γαλλικά) προς τιμήν του Ιωάννη Δεληγεώργη (?) την ημέρα της βάπτισής του, πιστοποιητικό γεννήσεως Αλεξάνδρας Ελένης Δεληγεώργη [που προφανώς πέθανε σε μικρή ηλικία], 1883-1885.
- Πιστοποιητικό θανάτου Θεανώς Λ.Δεληγεώργη (Meran 27 Απριλίου 1922).
- Λογαριασμοί, φωτογραφίες.

Υποφάκ. 3.4 Προσωπικά – δικαστικά Λεωνίδα Δεληγεώργη (1867-1872)

- Έγγραφα και εφημερίδες περί της υπόθεσης του γάμου Λεωνίδα Δεληγεώργη μετά της Αθηνάς Ματθαίου Χριστοφόρου.

- Ένα βιβλίο αντιγραφής επιστολών του Λεωνίδα Δεληγεώργη προς διαφόρους παραλήπτες όπως τους Ν.Γκίκα, Αθ.Παπουτσόπουλο, Βασ.Γρατσούνα, Αθ.Φλούλη σχετικές με τη διαχείριση του κτήματος Νεοχωρίου στη Θεσσαλία. Επίσης αντίγραφα επιστολών προς τον γιο του Νώντα που βρισκόταν για σπουδές στην Γερμανία (Αθήνα 18 Οκτωβρίου 1900- 3 Απριλίου 1902).

Κουτί 4 ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Υποφάκ. 4.1 Αλληλογραφία Λεωνίδα Δεληγεώργη (1871-1908)

- Επιστολές Στέφανου Ξένου⁴ σχετικές με υποθέσεις της Ελληνικής Μεταλλευτικής Εταιρείας, την διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου (1871-75) καθώς και επιστολές διαφόρων προς Λ.Δεληγεώργη (1901-8).

Υποφάκ. 4.2 Υπουργός Εξωτερικών - Διαθήκη Ζάππα, Πατριαρχικόν ζήτημα (1890-1892)

Υποφάκ. 4.3 Παραχωρήσεις μεταλλείων

Υποφάκ. 4.4 Ποικίλα

- Λόγος επικήδειος για τον Αλ.Κουμουνδούρο, Επιτροπή Ηπειρωτικών Εράνων, δικαστικές αποφάσεις, περί δεληγεωργικού κόμματος, επιφυλλίδες περί γλώσσας, σημειώσεις περί βιβλιοθήκης

---

⁴ Ο Στ.Ξένος (1821-1894) γνωστός συγγραφέας και επιχειρηματίας, εγκατεστημένος στο Λονδίνο από το 1847, είχε συστήσει στα πλαίσια των επιχειρηματικών και ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του και την Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία για την αξιοποίηση του σιδηρολίθου της Σερίφου. Ο Ξένος επέστρεψε οριστικά στην Ελλάδα το 1877, μετά την χρεωκοπία των επιχειρήσεών του.

-Ένας τόμος με την ένδειξη «Μουσείον» και χρονολογία 1861 στη σελίδα τίτλου, όπου ο Λ.Δεληγεώργης έχει καταγράψει διάφορα θέματα και ύλη του ενδιαφέροντός του, όπως: ποίημα του Α.Παράσχου (εκφωνηθέν 25/3/1861), «Άσμα εις τους εν Κύθνω πεσόντας τρεις ήρωας», τελευταία επιστολή του Περ.Μωραϊτίνη (1862), «Ευρετήριο διαφόρων επιστημονικών ζητημάτων της πολιτικής οικονομίας», «Σημειώσεις διαφόρων αγγλικών συγγραμμάτων», «Γνώμαι και ρήσεις μεγάλων ανδρών», «Διάφορα ιδέαι και γνώμαι εκ πολιτικών συγγραμμάτων και διαφόρων άλλων αγγλικών», «Οικονομικά ιδέαι διαφόρων συγγραφέων», «Οικονομικά γνώμαι», «Ποιητική ανθολογία γαλλικών ποιημάτων» κ.ά.

Κουτί 5

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ (ΝΩΝΤΑΣ) ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Υποφάκ. 5.1-2

Ποιήματα (1903-1908)

-Αυτόγραφα ποιήματα του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη δημοσιευμένα στην ποιητική συλλογή του «Rythmes du reve et de la mort» που εκδόθηκε στο Παρίσι από τις εκδόσεις Vanier το 1909, με πρόλογο του J.Moreas.

- Αδημοσίευτα ποιήματα και σχέδια ποιημάτων του Επ.Δεληγεώργη.
- Σημειώσεις για τον συμβολισμό.
- Ποικίλες σημειώσεις .

Υποφάκ. 5.3

Σημειώσεις για θεατρικές παραστάσεις και δραματουργούς (1897-1901)

- Δύο τετράδια όπου ο Νώντας Δεληγεώργης αναφέρει τα κυριότερα έργα που πρωτοπαίχτηκαν στη σκηνή το 1897 παρουσιάζοντας την υπόθεση, τους συντελεστές και την κρίση του για τις παραστάσεις, με τίτλο: «L'annee dramaturgique. James.Principales pieces de theatre representees pour la premiere fois en 1897. Jugement-Sujet-Interpretation».

- Θεατρικές σημειώσεις: αλφαβητική αποδελτίωση τίτλων έργων με τη χρονολογία συγγραφής ή ανεβάσματος στην σκηνή, στοιχεία για θεατρικούς συγγραφείς κ.ά.
- Ένα τετράδιο με σύντομη παρουσίαση των λογοτεχνικών βιβλίων που εκδόθηκαν το 1897 : «L'annee litteraire. Principaux livres parus en 1897.»

Υποφάκ. 5.4

Χειρόγραφα θεατρικών έργων (1896-1902)

[Τα περισσότερα από τα διασωθέντα αυτά χειρόγραφα του Νώντα Δεληγεώργη, γραμμένα με τα διαδοχικά ψευδώνυμα Dick, James (G.d' Ely), Bim, Deb, Ranny είναι ημιτελή. Σε ένα μόνον χειρόγραφο (L'allumeur) σημειώνει ότι το γράψιμο άρχισε στις 5 Ιουλίου και τελείωσε στις 10 Ιουλίου 1899 και στο εξώφυλλο προσθέτει «terminee». Για ένα έργο (L'affaire robinet) δεν υπάρχει διάλογος κείμενο, παρά μόνον ο τίτλος του εξωφύλλου.]

- «Le veau d'or, comedie en 3 actes en prose», 1896.
- «Le protege des acts, comedie en 3 actes par Dick», 1896.
- «L'affaire robinet, comedie en 5a par James (G.d' Ely), 1897.
- «Deux menages.Comedie en quatre actes pour le Gymnase par James (G.d' Ely)», 1897.
- «Monsieur Gaston snob, trois actes, par James, 1897.
- «Les petites rigolottes, vaudeville en 1 acte par James», 1897.
- «Professionnels, comedie en 3 actes, par James», 1897.
- «Nuit d'amour, comedie en un acte par James», 1897.

- «Monsieur de Gransseaux, bonnetier, comedie en 3 actes par Bim», 1898.
- «La petite -Reine comedie en 1a par Bim», 1898.
- «L'allumeur, com en 1a par Deb», 1899.
- [χωρίς τίτλο] vaud en 4 actes par Ranny», 1901.
- [χωρίς τίτλο, ούτε ψευδώνυμο] Munich 13 Juin 1902.
- Σκόρπια σπαράγματα χειρογράφων και σημειώσεις θεατρικών έργων.

Κουτί 6

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ (ΝΩΝΤΑΣ) ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Υποφάκ. 6.1

Λογοτεχνικά σχέδια κ.ά.

Nouvelle, La necessité de la souffrance, Lettres à X: La volonté de Faiblesse, σκέψεις για τον έρωτα και άλλα.

Υποφάκ. 6.2

Λογοτεχνικές μελέτες για Καρκαβίτσα και Παπαδιαμάντη (1907-1908)

- Σημειώσεις και σχέδια του άρθρου του Επ.Δεληγεώργη για τον Α.Παπαδιαμάντη⁵, γαλλικό χειρόγραφο για τη μελέτη του για τον Α.Καρκαβίτσα⁶, άρθρο για την παράσταση της «Σαλώμης» του Ο.Ουάιλντ στην Αθήνα.

Υποφάκ. 6.3

Χειρόγραφα άρθρων και φύλλα εφημερίδων (1896-1908)

- Χειρόγραφες εφημερίδες (σύνολο 5 τεύχη) με τίτλους *Le XIXe siècle*, *Athènes Occidental*, *Bim Boum*, *Le petit journal des enfants*, *Un peu de toi* που συνέταξε την εποχή που ήταν μαθητής, σχέδια άρθρων του σε εφημερίδες και μερικά φύλλα της *Monde Hellenique* κ.ά.

Υποφάκ. 6.4-5

Σημειώσεις και κείμενα διατριβής

Χειρόγραφες σημειώσεις, βιβλιογραφία, κείμενα για την πανεπιστημιακή διατριβή του με θέμα “Die Kapitulationen der Turkei”.

Κουτί 7

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ (ΝΩΝΤΑΣ) ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Υποφάκ. 7.1-2

Αλληλογραφία (1904-1908)

- Επιστολές διαφόρων φίλων κυρίως προς Νώντα και δικά του σχέδια επιστολών.

Υποφάκ. 7.3

Έκδοση του έργου του Επ.Δεληγεώργη (1907-1915)

-Επιστολή Μ.Μαλακάση προς J.Moreas στην οποία τον παρακαλεί να προλογήσει την ποιητική συλλογή του Επ.Δεληγεώργη που εκδίδεται στο Παρίσι (1908), αλληλογραφία Νώντα με Messein του εκδοτικού οίκου Vanier για την έκδοση των ποιημάτων του, επιστολή Γ.Χαριτάκη προς Σοφία Δεληγεώργη για την έκδοση του έργου του αδελφού της (Κηφισιά 25 Ιουνίου 1915 και Αλεξάνδρεια 10/23 Σεπτ. 1915).

⁵ Η μελέτη του Επ.Δεληγεώργη για τον Αλ.Παπαδιαμάντη δημοσιεύθηκε στον Νέον Αστυ (13 Μαρτίου 1908) και στην *Monde Hellenique* (Σεπτ.-Οκτ. 1908- Φεβρ.1909).

⁶ Η μελέτη του Επ.Δεληγεώργη για τον Καρκαβίτσα δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα *Le Monde Hellenique* (Σεπτ.-Οκτ.1908, Φεβρ. 1909).

- Υποφάκ. 7.4 Βιογραφικά – Προσωπικά – Διακρίσεις, Ποικίλα (1900-1908)**
Βιογραφικό σημείωμα, φωτογραφία, απολυτήριο Γυμνασίου, διαβατήριο, διπλώματα πανεπιστημίων, διακρίσεις.
- Υποφάκ. 7.5 Σχέδια και σκίτσα Επαμεινώνδα και Αλέξανδρου Δεληγεώργη**
[Η σειρά των σχεδίων και σκίτσων αυτών αποδίδεται και στα δύο αδέρφια, χωρίς να είναι εύκολο να ξεχωρίσει κανείς ποιά συγκεκριμένα είναι δημιουργίες του ενός ή του άλλου. Θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι όσα χαρακτηρίζονται από καλύτερη τεχνοτροπία, είναι δημιουργίες του Νώντα μιας και μοιάζουν πολύ με όσα λιγοστά φέρουν κάποια γραπτή (υπογραφή, σχόλιο) δική του ένδειξη.]
- Κουτί 8 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ**
- Υποφάκ. 8.1 Οικογενειακή αλληλογραφία (1904-1938)**
Επιστολές προς Αλέξανδρο Δεληγεώργη:
- των γονέων: Λεωνίδα (1911-1922) και Θεανώς (1905-1922).
- των αδελφιών: Νώντα (1904-5), Σοφίας(1905-1922), Δώρας και Τίνου Βάσου (1905-1938).
- του θείου: Γιώργου Χρ.Ζωγράφου (1918-19)
- Επιστολές της εξαδέλφης του Καλλιόπης ⁷ (1908-1922).
- Επιστολές Αλέξανδρου προς Καλλιόπη (ή Καλλίτσα), (1912-13).
- Πρόχειρες ημερολογιακές καταγραφές με σκέψεις και έκφραση αισθημάτων του Α.Δεληγεώργη για την Καλλιόπη Καραπάνου (Φεβρουάριος 1915;).
- Υποφάκ. 8.2 Φιλική αλληλογραφία γυναικών (1909-1933)**
- Επιστολές διαφόρων γυναικείων γνωριμιών με τις οποίες ο Αλ.Δεληγεώργης διατηρούσε στενές φιλικές σχέσεις: Manon (1909), Phyllis (1921-23), Sapho, Juliette, Jolly, Yvette (1919-1933), A.Florelle (1930), Ε.Ράγκου, Ντίνα Τσιριμώκου κ.ά.
- Σχέδια επιστολών Αλ.Δεληγεώργη προς «φίλη κυρία» και «Jolie Madame».
- Υποφάκ. 8.3 Φιλική αλληλογραφία ανδρών (1909-1935)**
-Επιστολές προσωπικού πριεχομένου προς Αλ.Δεληγεώργη: Γιώργου Χαριτάκη (1909-10), Διονυσίου Ρώμα (χ.χ.)⁸, Δημητρίου Φιλάρετου (1913+χ.χ.), Μ.Μαλακάση κ.ά.
- Επιστολή (κολοβή) του [Κ.Παλαμά] προς τον Δ.Φιλάρετο (1909) για το έργο του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη.
- Υποφάκ. 8.4 Ποικίλη αλληλογραφία (1920-1940)**
- Επιστολές διαφόρων σχετικές με θέματα προσωπικά και οικονομικά.

⁷ Η Καλλιόπη ήταν σύζυγος του Πύρρου Καραπάνου (1871-1936), που ήταν ένα από τα τέσσερα παιδιά του Κωνσταντίνου Γερ.Καραπάνου και της Μαρίας Χρηστάκη Ζωγράφου (αδελφή της Θεανώς). Αυτός και τ' αδέρφια του Ελένη, Αλέξανδρος και Περικλής ήταν πρώτα ξαδέλφια, από την πλευρά της μητέρας τους, με τα παιδιά του Λεωνίδα και της Θεανώς Δεληγεώργη.

⁸ Ο Αλ.Δεληγεώργης ήταν πρώτος εξαδέλφος με τους Διονύσιο Ρώμα και Δημήτριο Φιλάρετο. Η μητέρα του Διονυσίου, Σοφία (σύζυγος Αλέξανδρου Ρώμα) ήταν αδελφή της μητέρας του Θεανώς και η μητέρα του Δημητρίου, Μαρία (σύζυγος Φιλάρετου), αδελφή του πατέρα του Λεωνίδα.

- Υποφάκ. 8.5** **Λογοτεχνικά σχέδια (1908-1920)**
 - Σχέδια χειρογράφων για τις νουβέλλες «L'entente adventice (1908?)», «HAMOUR» II, III (1912-20), «Bruxelles», το θεατρικό «Le fils Lauverné».
- Κουτί 9** **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ κ' ΣΟΦΙΑ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ**
- Υποφάκ. 9.1** **Ποικίλα σχέδια**
 - Σκόρπια και ημιτελή χειρόγραφα και δύο τετράδια με σχέδια θεατρικών έργων και ποιημάτων.
- Υποφάκ. 9.2** **Σημειώσεις αναγνωσμάτων**
 - Σημειώσεις για το «Manuel de Diplomatie» του A.Giry, «Σημειώσεις Ψυχάρη»⁹ όπου περιλαμβάνονται τίτλοι γαλλικών εκδόσεων (1923-28) με παραπομπές σελίδων και σημειώσεις, De Kant a Nietzsche, Auguste Comte, Le Bovarysme κ.λ.π.
- Υποφάκ. 9.3** **Μυθιστόρημα**
 - Δακτυλογραφημένο έργο, χωρίς τίτλο και χωρίς υπογραφή [αποδίδεται στον Αλέξανδρο] με θέμα τη ζωή του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, (αριθμημένες σελίδες 1-134).
- Υποφάκ. 9.4** **Προσωπικά, επαγγελματικά, οικονομικά, ποικίλα (1898-1939)**
 - Προσωπικά έγγραφα: φοιτητική ταυτότητα, ταυτότητα τμηματάρχη Βουλής, επισκεπτήρια, δίπλωμα, έγγραφο στρατολογίας (1914-1936).
 - Επιτετραμμένος Β.Πρεσβείας στη Χάγη: πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής της ελληνικής πρεσβείας από τον Σπ.Λεβίδη στον Αλ.Δεληγεώργη, λογαριασμοί, συναλλαγματικές.
 - Τμηματάρχη Βιβλιοθήκης Βουλής: έγγραφα παραίτησης και συνταξιοδότησης (1937-38).
 - Φωτογραφίες (8).
 - Εκμίσθωση διαμερίσματος Αν.Μπεκ (επί των οδών Καρπάθου και Σταυροπούλου) υπό του Αλ.Δεληγεώργη: ιδιωτικό συμφωνητικό (1939).
 - Φορολογικά: δηλώσεις φόρου, διπλότυπα είσπραξης φόρου, αλληλογραφία σχετική με την πληρωμή φόρων κληρονομίας κ.λ.π. (1928-1937).
 - Οικονομικά, τραπεζικά: αποδείξεις πληρωμής, τραπεζικοί λογαριασμοί (1930-37).
 - Αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας γηπέδου Π.Φαλήρου (1935-36).
 - Έγγραφα πώλησης βιβλιοθήκης Αλ.Δεληγεώργη στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,¹⁰ αποδείξεις συνδρομών στην Αθηναϊκή Λέσχη, στον Ομιλο Αντισφαιρίσεως και σε έντυπα, δελτία ιπποδρομιών, συνταγές μαγειρικής, δίαιτες κ.ά.
 - Ένα τεύχος του θεατρικού περιοδικού «L'Oeuvre» (Mars 1912).
- Υποφάκ. 9.5-6** **Σοφία Δεληγεώργη (1898-1932)**
 - Οικογενειακή αλληλογραφία (1898-1932): επιστολές του πατέρα της Λεωνίδα, της μητέρας της Θεανώς, των αδελφών της Νώντα, Δώρας και Αλέκου και του γαμπρού της Τίνου Βάσου.

⁹ Υποθέτω ότι οι σημειώσεις αυτές αντιγράφηκαν, από τον Αλ.Δεληγεώργη όταν εργαζόταν ως τμηματάρχη στη Βιβλιοθήκη της Βουλής, από τα βιβλία που είχε διαβάσει ο Γ.Ψυχάρης. Ας σημειωθεί ότι η βιβλιοθήκη και το αρχείο του Γ.Ψυχάρη δωρήθηκαν στη Μπενάκειο Βιβλιοθήκη.

¹⁰ Ο Αλ.Δεληγεώργης πώλησε το 1932, τη συλλογή των βιβλίων του (6.836 τόμους και φυλλάδια) στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης προς 15.000 δραχμές.

- Αλληλογραφία, προσωπικά (1901-1923): επιστολές Σοφίας Δεληγεώργη προς τη φίλη της Lillian, επιστολές της Bertha Gran(?) προς Σοφία, και μία επιστολή της Banque Nationale de Credit.
- Βιβλιάριο και πιστοποιητικό αδελφής νοσοκόμου Ερυθρού Σταυρού (1917-1921).
- Μικρό σημειωματάριο, αποδείξεις, προγράμματα συναυλιών κ.λ.π.
- Τρία μπλοκ με σχέδιων με μολύβι και ακουαρέλλα της Σοφίας ή της αδελφής της Δώρας.

Προσθήκη (2014): Επαμεινώνδας Δ. Δεληγεώργης

- 4 επιστολές του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη προς τον πρεσβευτή τής Ελλάδος στό Λονδίνο Πέτρο Βράιλα Άρμένη (1870).